

**doops
gezind
plus**

Geliefd mens van God

2	om te beginnen
3	vanuit de stilte
4-6	overdenking Geliefd mens van God
7	open ruimte Een gave Gods
8	zegenrijk

VOORAF

Machteld Stam

Bij het opruimen van een kast kom ik het tegen in een oude schoenendoos. Een geboortekaartje van jaren terug met een bekend citaat van Gerrit Achterberg: *De mens is voor een tijd een plaats van God*. Wat waren ze blij geweest met de geboorte van hun dochter. En wat was het een feest om haar te zien opgroeien, te zien lachen, vriendinnen te zien maken.

Maar naast dankbaarheid kwamen er ook zorgen. De dochter was regelmatig tegendraads, opstandig, anders dan haar broertjes. Het nam steeds heviger vormen aan. Ze ging haar ouders en broertjes treiteren, domineren, chanteren en zelfs bedreigen. Soms waren ze gewoon bang voor haar.

En hoe ze hun best ook deden, van professionele hulp zoeken tot aan bidden toe, het viel haar ouders steeds moeilijker om iets van God in hun dochter terug te zien. Ze was van zegen tot wanhoop voor hen geworden.

Hun dochter is nu een volwassen vrouw en een zeer gewaardeerde leerkracht op een basisschool. De kinderen uit haar klas zijn niet bij haar weg te slaan, hun ouders dragen haar op handen. De relatie met haar eigen ouders en broertjes is verbeterd, al blijft het een wankel evenwicht.

Soms zijn niet alleen Gods wegen ondoorgrondelijk, maar ook die van een mensenkind.

BOEK

Hoor nu mijn stem,
Franca Treur, uitgeverij
Prometheus, € 22,50

hoor...

Hoor nu mijn stem is de nieuwe roman van Franca Treur. Zij debuteerde in 2009 met het succesvolle *Dorsvloer vol confetti*. In haar nieuwe, boeiende psychologische roman beschrijft Treur de levens van twee vrouwen.

Ina verliest op driejarige leeftijd haar ouders en groeit op bij haar opa en zijn twee ongetrouwde zussen Ma en Sjaan.

Deze 'familie' bewandelt de oude paden van het gereformeerd geloof. De jonge, ambitieuze Ina probeert te klimmen op de trappen van Gods genade, net zoals haar lichtend voorbeeld tante Ma. Naarmate ze volwassen wordt, lonkt ook de maatschappelijke ladder, die gemakkelijker te beklimmen lijkt. Zal Ina haar milieu ontstijgen of belooft ze trouw aan God?

Wat doet het met je wanneer je merkt dat men op jouw plek liever iemand anders ziet? Gina, zelfverklaard beste radio-

interviewer van Nederland, verliest in korte tijd haar baan, haar geliefde en haar waardigheid. Haar leven lang heeft ze geïnformeerd naar de ideeën en de binnenwereld van anderen. Maar hoe staat het met haar eigen innerlijk?

Treur weet heel beeldend te schrijven. En ook al herkennen we ons als doopsgezinden misschien niet helemaal in het bevindelijke Zeeuwse leven, toch is ze in staat om je als lezer mee te nemen in de keuzes waar de twee vrouwen voor staan.

COLOFON

Doopsgezind Plus is een liturgische, pastorale uitgave van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit.

Doopsgezind Plus verschijnt zes keer per jaar, als bijlage bij het magazine *Doopsgezind NL*.

Redactie Ruud Mulder, Machteld Stam, Johan Tempelaar en Machteld van Woerden

Ontwerp & opmaak Susan de Loor, Kantoordeloor, Haarlem

Fotografie Ramon Philippo, Hanneke Punte

Druk GBU Media

Oplage 7.000

Papier G-Print Proost & Brandt, FSC-gecertificeerd

Contact redactie

Singel 454 | 1017 AW Amsterdam

T 020 623 09 14 | dn@doopsgezind.nl

www.doopsgezind.nl

© ADS 2018

ongehoord

*Zoals hij jouw stem gehoord heeft:
geluid uit de hemel
dat binnen in hem woorden vond:
jij – mijn geliefd kind.*

*Hij die zelf als een klankkast is geworden
instrument van de liefde
die zonder voorwaarden vooraf zegt:
mensenkind, ik heb je lief.*

*Zoals hij jouw stem gehoord heeft –
konden wij maar zo horen.
Hoelang nog overstemt het oude liedje
ons doen en laten:
te kort gedaan
te kort geschoten
als een pijnlijk refrein.*

*Zoals hij jouw stem gehoord heeft
als muziek in de oren
ten diepste ervaren:
jij mag er zijn.*

Marcus 1:11

Geliefd mens van God

Als je blieft! Als een cadeautje wordt het je aangeboden: jij bent een geliefd mens van God. Maar wat betekent dat?

Wat maakt dat sommigen zich wel en anderen zich helemaal niet aangesproken voelen door dit kleine zinnetje? En hoe werkt de gedachte een geliefd mens te zijn door in je dagelijkse leven, je zelfbeeld, je omgang met anderen? Want als het zo is dat ik een geliefd mens van God ben, dan ben jij dat vanzelfsprekend ook! Maar hoe zit het dan met mensen die iets op hun kerfstok hebben? Of zijn er voorwaarden aan verbonden om 'geliefd mens' te mogen heten? En wie bepaalt dat dan?

Psalm 8 wil het cadeautje nog niet meteen aannemen en stelt de volgende vraag: 'Wat is het mensje dat u hem gedenkt en het menskind dat u naar hem omziet?'¹ In die vraag klinkt iets mee als: ben ik het wel waard om 'geliefd kind' genoemd te worden? Mensen die in hun leven schade hebben opgelopen zullen zichzelf niet gauw zo zien. En ook zij die schade hebben berokkend aan anderen zullen een weinig positief zelfbeeld hebben. Als je om wat voor reden dan ook een tekort aan liefde hebt ervaren in je leven,

als je diep gekwetst bent, hoe kun je dan voelen dat je toch een geliefd mens mag zijn? Het zal je op zijn minst – en meestal met hulp van een wijze gesprekspartner – gezegd en verhelderd moeten worden...

Toen Jezus gedoopt werd in de Jordaan weerklonk er een stem uit de hemel: 'Deze is mijn zoon, de geliefde, in wie ik welbehagen heb.'² Zo wordt het ons verteld door de evangelist Mattheüs waarbij hij dankbaar gebruik maakte van woorden van de profeet Jesaja: 'Zie, mijn knecht, (...), mijn uitverkorene, in wie ik welbehagen heb.'³ Zoon, knecht, kind, het ligt allemaal dicht bij elkaar. Bij eerste lezing lijkt het erop dat dit uitsluitend gezegd wordt van die unieke mens Jezus. Zo bezien blijft het wat op afstand van ons eigen leven; het gaat immers over die ene mens met wie wij ons niet kunnen meten? Toch denk ik dat deze uitspraak óók over ons gaat. Want ook wij zijn zonen en dochters, kinderen van God,⁴ ook wij zijn geliefd en ook in ons heeft God welbehagen.⁵ En precies daarom heeft Jezus onder ons geleefd, geleerd en liefgehad.

jij mag er zijn... maar de ander ook!

foto Pixabay

Dit mooie verhaal over de doop in de Jordaan biedt ons uitzicht en inspiratie. Jezus werd, hoewel 'zonder zonden', toch gedoopt. Ondergedompeld in het water dat leven neemt en leven geeft, als beeldende herinnering aan de uittocht uit Egypte, de bevrijding tegemoet. De naam Jesjoea zegt het al: *hij bevrijdt*. Zó is Jezus ons helpend en helend voorgedaan, als bevrijdend persoon op veel terreinen van het menselijk leven: maatschappelijk, sociaal en zeker ook psychisch. Misschien vallen die drie aspecten op een bepaalde manier samen in je eigen leven, want door in geestelijk opzicht bevrijd te worden heb je ook meer grip op je leven in relatie met anderen. En die twee hebben weer invloed op de manier waarop je je staande kunt houden in onze soms zo ingewikkelde samenleving.

De uitgestoken hand van een ander die je ziet staan, die je hoort en erkent als waardevol mens, kan helpen bij het opnieuw leren waarderen van jezelf. Dat is ook de impact van die stem uit de hemel bij Mattheüs: 'Deze is mijn zoon, de geliefde.' Of zoals Psalm 82 het uitdrukt:⁶ 'Jullie zijn allen kinderen van de Allerhoogste.' Het kan overigens nog een heel gevecht zijn om jezelf – eventueel met hulp van anderen – te bevrijden van ervaren last, zodat je jezelf opnieuw als geliefd mens kunt beschouwen.

Wanneer het je lukt om jezelf te gaan zien en te accepteren als geliefd mens, dan is dat ook een uitdaging aan jezelf om anderen op gelijke wijze te benaderen. Het is een uitdaging, omdat het pas echt moeilijk wordt wanneer het om anderen gaat

ook wij zijn zonen en dochters, kinderen van God, ook wij zijn geliefd en ook in ons heeft God welbehagen

met wie je geen warme band hebt. Voor hen geldt immers hetzelfde: dat zij geliefde mensen van God mogen zijn. Het veroordelen en buitensluiten van anderen met wie wij het niet goed kunnen vinden, past ons dan niet meer. In deze tijd van extreem geweld, angst en onzekerheid is dit wel een heel grote opgave. Hoe kan het ons lukken om in de ander, die in onze ogen foute beslissingen neemt, toch een mens te blijven zien om wie wij ons moeten bekommeren?

Het verhaal van de Duitse rabbijn Leo Baeck kan misschien helpen.⁷ Hij werd in 1943 gedeporteerd

Hoe ik ook ben

Lied 928

*Hoe ik ook ben
in donker gehuld,
nog wacht mij de morgen.*

*Hoe ik ook ben
verloren geraakt,
nog draagt mij een engel.*

*Hoe ik ook ben
geworden tot niets,
nog ziet mij die Ene.*

Hein Stufkens

Bron: Liedboek – zingen
en bidden in huis en kerk

naar Theresienstadt, waar hij als zeventigjarige vuilniskarren moest verslepen. Tegelijkertijd voerde hij gesprekken over filosofie en theologie en was bovendien zielzorger voor zijn medegevangenen. Hij zei eens: 'Onze vader in de hemelen is niet dood, ook wanneer de mensen die zijn beeld dragen onmenselijk zijn geworden!' Na de bevrijding bleef hij nog in het kamp om ervoor te zorgen dat er geen wraakacties tegen de bewakers werden ondernomen. Daarmee heeft hij een groots en bijna onnavolgbaar voorbeeld gegeven.

Een oud chassidisch verhaal draagt tenslotte met humor bij aan deze gedachtevorming:⁸ *Rabbi Pinchas placht, als er gesproken werd van slechte en vijandelijk gezinde mensen, zich te beroepen op de raad die de Baälsjem eens gegeven had aan de vader van een afvallige: dat hij zijn zoon méér liefhebben moest. 'Als je ziet', zei hij, 'dat iemand je haat en leed berokkent, moet je je vermennen om hem meer lief te hebben dan tevoren. Alleen daardoor kun je hem tot omkeer brengen.'*

Het woord 'liefhebben' krijgt hier een andere betekenis: respect hebben voor, waarderen van de menselijkheid in de ander. Zijn dat geen gloeiende kolen op het hoofd van daders? +

1 Ps. 8, 5	7 Leo Baeck, <i>Het evangelie is joods!</i> , uitgeverij Skandalon 2011, p. 19
2 Mat. 3, 17	
3 Jes. 42, 1	
4 1 Joh. 3, 2; Mt. 5, 9	8 Martin Buber, <i>Chassidische vertellingen</i> , Servire Katwijk 1967, p. 163
5 Zie Luc. 2, 14	
6 Psalm 82, 6	

Een gave Gods

Hij zit als een hoopje ellende in de gang van Villa Vrede. Ik ken hem al veel langer dan vandaag. 'Kom!', zeg ik, 'dan gaan we een stukje wandelen.'

Hij gaat bereidwillig met me mee. Ik vraag hem wat er gebeurd is en weet het antwoord al: hij heeft zijn agressie weer eens niet weten te bedwingen. Daarvoor krijgt hij therapie. 'Hoezo dan?' vraag ik. 'Vertel?' En ik verheug me al op zijn verhaal. Het blijkt dat hij de vorige dag een allochtone verkeersagent zijn positie heeft zien misbruiken. Door hem en anderen veel te lang te laten wachten gaf hij een andere allochtone ondernemer ruim baan. En dus zei hij daar wat van, scherp en agressief. 'Dat vind ik geweldig van je!' zeg ik. 'Als niet-gedocumenteerde een agent durven aanspreken op zijn

gedrag, petje af! Dat durven mensen met papieren niet eens!' En ik lach hem vol waardering toe en meen dat ook. Hij kijkt me verward aan. 'Ja, maar ik had het niet zo agressief moeten doen.' 'Waarom niet?' vraag ik verbaasd. 'Dat is juist goed! Anders dring je niet tot die mensen door. Dat weet jij toch net zo goed als ik! Maar jij durft dat, ik niet.'

Hij lacht. Maar zegt dan weer met zoveel zelfverwijt in zijn ogen: 'Ja, maar ik heb ook een Nederlandse man te agressief bejegend.' 'O ja?' vraag ik benieuwd. 'Hoe dan?' 'Nou ja,

die stond ook te wachten, met een kind bij zich. Hij zei tegen mij dat ik me rustig moest houden. Toen vroeg ik of hij dat gedrag dan normaal vond. Nee, maar er tegenin gaan helpt niet, had hij gezegd. Nou, toen heb ik hem zijn vet gegeven! Wat voor voorbeeld hij wel niet gaf aan zijn kind door niks te zeggen. Terwijl er toch duidelijk onrecht aan de hand was. Als je de kleine dingen niet aanpakt, hoe hou je dan de grote dingen tegen? En als je zo'n man niet corrigeert wordt zijn machtsmisbruik alleen maar groter!' 'You see!' antwoordde ik lachend en uit de grond van mijn hart. 'Je was de juiste man op de juiste plaats. Niet alleen die agent had een spiegel nodig, ook deze Nederlandse vader: waar zijn jullie mee bezig? En jij hebt dat op niet mis te verstane wijze gezegd. Fantastisch! Je was een gave Gods.'

Nu moet hij echt lachen en weet niet meer wat hij van me denken moet. Maar ik meen het ook nog. Wie weet wat waar nodig is? Zeg het maar! Hij geeft mij een hand en zegt tot slot: 'Toch zal ik blij zijn als ik weer verder kan met die therapie.' +

Villa Vrede in Utrecht biedt mensen zonder verblijfsvergunning een plek waar ze zich veilig voelen, een sociaal netwerk kunnen opbouwen en gestimuleerd worden tot zelfredzaamheid. www.villavrede.nl

Marieke Sillevs Smitt is diaconaal predikant voor en met niet-gedocumenteerde vluchtelingen in Utrecht. De interventie die zij beschrijft is onderdeel van de provocatieve benadering van mensen en wordt vooral gebruikt wanneer zij zichzelf naar beneden praten en vastzitten in een negatieve zelfbeeld.

Het was een ontmoeting met een geliefde dochter van God

Op een cruciaal moment kwam ik aan haar ziekbed. Zij was kort daarvoor opgenomen omdat zij ineens niet goed meer kon lopen. Uit het niets – altijd gezond geweest – had ze te horen gekregen dat ze niet lang meer te leven had. Kwaadaardige tumoren waren overal in haar botten uitgezaaid.

Ze stak meteen van wal.

‘Ik heb één keer in mijn leven een intense Godservaring gehad, toen ik iets proefde van de mystieke eenheid met God – zo noem ik het maar’, vertelde ze. ‘Wat een bijzondere ervaring, ook van verwondering en vreugde. Ik weet nu dat ik bemind ben. En dat ik opnieuw sta voor die eenwording.

Enkele kenmerken zijn zo veranderd dat persoonsherkenning is uitgesloten.

Ik nader de laatste grens. Maar het is ook dubbel hoor. Aan de ene kant verlang ik ernaar – het is goed zo, ik weet dat de dood niet het einde is. Maar aan de

andere kant kom ik ook terecht in de donkere nacht, de nacht waarover Johannes van het Kruis spreekt. Het is óók verschrikkelijk, want ik houd van dit leven en weet niet wat me precies te wachten staat. Maar ik moet erdoorheen.’

Zelden heb ik aan een bed zo’n gesprek waarin het religieuze, zo persoonlijk doorleefd, meteen al aan het begin wordt gedeeld. Ik voelde me steeds kleiner worden. Ontroerd ook; zij raakte mij in diepere lagen.

‘Ik weet niet wie of wat God is’, ging ze verder, ‘niemand die het weet. Maar ik ga wel opnieuw die mystieke eenheid beleven, grote vreugde en angst tegelijk, want ik hecht ook aan dít bestaan.’

Ze vertelde dat ze rationeel en analytisch was ingesteld, dat ze ooit biologie had gestudeerd en in een laboratorium had gewerkt. ‘Maar ik heb ook een heel gevoelige kant en heb na die Godservaring lang geleden veel mystieke literatuur bestudeerd: Johannes van het Kruis, Teresa van Avila, Meister Eckhart, Maria de Groot over de innerlijke ruimte, en Bonhoeffer.’ Ook in de filosofie had zij zich verdiept, met name in de joodse denker Levinas: ‘Hij heeft me altijd geïnspireerd. Ik heb in mijn leven de ander, die aan mij voorafgaat, willen dienen, ook de Ander met een hoofdletter.’

En zo kreeg ik, leerling geworden in het grensgebied tussen leven en dood, een les. Een les in stil worden, in menselijkheid, in de bewegingen van een mensenhart dat zich voorbereidt op de ontmoeting met die Ene die ons liefheeft. +